

Terugblikkend op de excursie kan men stellen dat het Easterskar een tamelijk rijke nachtvlinderfauna herbergt. Het aantal waargenomen soorten is hoog voor augustus, zeker gezien het feit dat de dagen voorafgaand aan de excursie uitzonderlijk nat waren. Zoals verwacht, waren de voor laagvenen karakteristieke nachtvlinders goed vertegenwoordigd. Toch zijn een aantal andere vlinders van laagveenmoerassen niet waargenomen, soorten die op grond van hun voedselplantvoorkeur wel te verwachten waren: *Arenostola phragmitidis* (rups in de stengels van riet), *Nonagria typhae* (rups in de stengels van lisdodde) en *Rhizedra lutosa* (rups in de stengels en wortelstok van riet). Het is onduidelijk of deze soorten aanvullende eisen aan het leefgebied stellen, waaraan het Easterskar niet voldoet. Wellicht komen ook *Lacania splendens* (rups op moerasvaren en bitterzoet), *Phragmataecia castaneae* (rups in de stengels van overjarig riet) en *Spilosoma urticae* (rups op lage (water)planten) in het Easterskar voor, maar dan zal het gebied eerder in het jaar moeten worden bemonsterd. Dankzij de variatie in het gebied konden naast de genoemde moerasvlinders nog een groot aantal andere vlindersoorten worden vastgesteld. Toekomstige inventarisaties zullen moeten uitwijzen of er verschuivingen in de nachtvlinderfauna optreden.

Bladmijnenexcursie op de Schaopedobbe Jannie Sinnema

Op 9 oktober hadden zich 's middags 13 personen verzameld om onder leiding van Leo Bot te zoeken naar bladmineerders. De Schaopedobbe is dit jaar ons speerpuntgebied en we kunnen op deze manier de soortenlijst van waargenomen vlindersoorten uitbreiden.

Het aantal bladeren met mijnen erin viel erg tegen; we moesten er echt om zoeken. In totaal zijn er 30 verschillende bladminerende soorten behorende tot de Lepidoptera gevonden op 12 verschillende soorten bomen en struiken. Zo konden we op Eik 7 soorten vaststellen en op Berk 5. Op Meidoorn, waar we vorig jaar wel 7 soorten tegenkwamen, vonden we nu alleen *Parornix anglicella* en slechts een enkel blaadje met *Stigmella perpygmaeella*. Met het afzoeken van de bladeren kwamen we tevens enkele zakjes tegen van Coleophora's, zoals *Coleophora milvipennis* op Berk.

Gelukkig was het mooi weer en zagen we ook nog veel kleine vuurvlinders vliegen. Ook een mannetje witvlakvlinder (*Orgyia antiqua*) was actief. Op een paal zaten diverse "zakjes" van de Psychide *Proutia betulina*. Toen we onze weg zochten door de hei kwamen we de rups van de veelvraat (*Macrothylacia rubi*) tegen. De trekvlinders *Nomophila noctuella* en de bekende gamma-uil (*Autographa gamma*) vlogen ook nog langs.

Tijdens de excursie troffen we ook twee libellenwaarnemers aan, die op zoek waren naar de Bruine Winterjuffer; deze konden we niet opsporen; wel vonden we voor hen een Houtpantserjuffer. Voor paddestoelliefhebbers was er ook genoeg te

zien. De pake van Tymo wees de excursiedeelnemers op diverse bijzondere paddestoelen en kon niet voorkomen dat bij de zoektocht naar bladmineerders enkele paddestoelen werden beschadigd.

Om ruim vijf uur was de excursie teneinde; ondanks de tegenvallende vondsten toch een gezellige en geslaagde middag.

Bijzondere waarnemingen in Friesland in 2004 Siep Sinnema

Al waren de waarnemingen wat minder spectaculair, ook het jaar 2004 bracht ons diverse waarnemingen die de kwalificatie “bijzonder” verdienen. In de loop van het jaar kwamen deze waarnemingen bij ons binnen, vaak via mail of via de website van de Vlinderwerkgroep Friesland. Overigens, deze website is ondertussen al 18634 keer bezocht op het moment dat ik dit schrijf! Omdat niet al onze leden de mogelijkheid hebben om via internet deze site te bezoeken, heb ik een selectie gemaakt van de waarnemingen, die daar te vinden zijn. Om het geheel overzichtelijk te houden heb ik bijvoorbeeld de waarnemingen van de Gehakkelde Aurelia (*Polygonia c-album*) niet opgenomen in onderstaande lijst, omdat deze vlinder zo langzamerhand zo vaak gezien wordt in onze provincie dat je hem niet meer bijzonder kunt noemen. In deze lijst staan een aantal soorten, die nieuw zijn voor Friesland. In het artikel van Gerrit Tuinstra op bladzijde 17 wordt op deze soorten nader ingegaan.

Archiearis parthenias		16- 3	Beetsterzwaag	E.P.de Boer
Archiearis parthenias		17 -3	Beetsterzwaag	G.Tuinstra
Spudea ruticilla		17 -3	Schaopedobbe	G.Tuinstra
Archiearis parthenias		17 -3	Hemriker Scharren	10 exx.,Hunneman
Jodis putata		26 -3	Gorredijk (binnenshuis)	mevr.Kleiterp; als pop uit plantmateriaal?
Archiearis parthenias		27 -3	Bakkeveen	Sinnema
Lithophane semibrunnea		29 -3	Gorredijk	Hunneman
Archiearis parthenias		31 -3	Appelscha	4 exx, Hunneman
Archiearis parthenias		31 -3	Bakkeveen	E.P.de Boer
Conistra rubiginea		1 -4	Schaopedobbe Elsloo	Tuinstra,Hunneman
Conistra rubiginea		3 -4	Schaopedobbe Elsloo	Hunneman
Conistra erythrocephala f. glabra		3 -4	Schaopedobbe Elsloo	Hunneman
Orthosia miniosa		16 -4	Lippenhuizen	W.Poppe
Lamproteryx suffumata		26 -4	Lauwersmeer	G.Tuinstra
Orthosia miniosa		26 -4	Hemrik	Sinnema
Phalacropteryx graslinella		27 -4	Duurswouderheide	P.Huisman